

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5CoCsp/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118291631
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:6118291631.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členiek JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcu EURO CASH, s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici ČSA 24, IČO: 36 637 301, zastúpeného JUDr. Ondrejom Sochorom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom Profesora Sáru 3873/44, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanej D. M., F.. X.X.XXXX, T. XXX XX S. XX, zastúpenej JUDr. Ladislavom Riedlom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom Ul. Konštantínova 3308/6, Prešov, o zaplatenie 14.189,41 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu i žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 13. novembra 2020 č.k. 5Csp/56/2018 - 317 takto

rozhodol:

P r i p ú š ť a späťvzatie žaloby o zaplatenie zmluvnej pokuty 3.000 eur, rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 13.11.2020 č.k. 5Csp/56/2018-317 vo výroku II/ o zamietnutí žaloby v časti nároku na zmluvnú pokutu 3.000 eur z r u š u j e a konanie v tejto časti z a s t a v u j e.

P o t v r d z u j e rozsudok vo zvyšnej časti.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom zo dňa 13.11.2020 č. k. 5Csp/56/2018 - 317 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku istinu 10.122,82 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 297,73 eur od 26.1.2018 do 25.2.2018, zo sumy 595,46 eur od 26.2.2018 do 25.3.2018, zo sumy 893,19 eur od 26.3.2018 do 25.4.2018, zo sumy 1.190,92 eur od 26.4.2018 do 25.5.2018, zo sumy 1.488,65 eur od 26.5.2018 do 25.6.2018, zo sumy 1.786,38 eur od 26.6.2018 do 25.7.2018, zo sumy 2.084,11 eur od 26.7.2018 do 25.8.2018, zo sumy 2.381,84 eur od 26.8.2018 do 25.9.2018, zo sumy 2.679,57 eur od 26.9.2018 do 25.10.2018, zo sumy 2.977,30 eur od 26.10.2018 do 25.11.2018, zo sumy 3.275,03 eur od 26.11.2018 do 25.12.2018, zo sumy 3.572,76 eur od 26.12.2018 do 25.1.2019, zo sumy 3.870,49 eur od 26.1.2019 do 25.2.2019, zo sumy 4.168,22 eur od 26.2.2019 do 25.3.2019, zo sumy 4.465,95 eur od 26.3.2019 do 25.4.2019, zo sumy 4.763,68 eur od 26.4.2019 do 25.5.2019, zo sumy 5.061,41 eur od 26.5.2019 do 25.6.2019, zo sumy 5.359,14 eur od 26.6.2019 do 25.7.2019, zo sumy 5.656,87 eur od 26.7.2019 do 25.8.2019, zo sumy 5.954,60 eur od 26.8.2019 do 25.9.2019, zo sumy 6.252,33 eur od 26.9.2019 do 25.10.2019, zo sumy 6.550,06 eur od 26.10.2019 do 25.11.2019, zo sumy 6.847,79 eur od 26.11.2019 do 25.12.2019, zo sumy 7.145,52 eur od 26.12.2019 do 25.1.2020, zo sumy 7.443,25 eur od 26.1.2020 do 25.2.2020, zo sumy 7.740,98 eur od 26.2.2020 do 25.3.2020, zo sumy 8.038,71 eur od 26.3.2020 do 25.4.2020, zo sumy 8.336,44 eur od 26.4.2020 do 25.5.2020, zo sumy 8.634,17 eur od 26.5.2020 do 25.6.2020, zo sumy 8.931,90 eur od 26.6.2020 do 25.7.2020, zo sumy 9.229,63 eur od 26.7.2020 do 25.8.2020, zo sumy 9.527,36 eur od 26.8.2020 do 25.9.2020, zo sumy 9.825,09

eur od 26.9.2020 do 25.10.2020, zo sumy 10.122,82 eur od 26.10.2020 do zaplataenia (výrok I/), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II/), priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 17,78 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (výrok III/), a rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok IV/).

2. Súd prvej inštancie tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal, aby žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť mu istinu 1.4189,41 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.4189,41 eur od 26.1.2018 do zaplataenia, zmluvným úrokom vo výške 14 % ročne zo sumy 1.4189,41 eur od 3.2.2018 do zaplataenia a zmluvnej pokuty vo výške 3.000 eur.

3. Vykonaným dokazovaním súd vzal za preukázané, že žalobca a žalovaná uzavreli dňa 7.9.2012 Zmluvu o podnikateľskom úvere zabezpečenom nehnuteľnosťou č. 1102881, ktorou žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 20.000 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť v 132 mesačných splátkach v sume 297,73 eur s termínom mesačnej splátky vždy 25. deň v mesiaci, s výškou dohodnutého úroku 14 % ročne, s poplatkom za úver 1.600 eur, RPMN činila 17,27 % ročne, priemerná hodnota RPMN 4,84 % ročne, celkové náklady spotrebiteľa 40.900,36 eur. Zistil, že za obdobie od 1.1.2012 do 7.6.2018 žalovaná uhradila žalobcovi celkovo sumu 18.459,26 eur (t.j. 62 splátok). Ďalej vychádzal zo zistenia, že žalovaná si brala úver nie za účelom výkonu podnikateľskej činnosti, ale výlučne pre osobné účely s cieľom preklenúť svoju finančnú tieseň, keď žalovaná síce získala živnostenské oprávnenie dňa 8.8.2012, ale žalovaná za roky 2012 až 2017 nemala v súvislosti s výkonom živnosti žiadne výdavky ani príjmy. Súd vzal za preukázané, že žalovanej nebolo vopred vysvetlené, že ide o zmluvu s uvedením, že ide o úver podnikateľský, že žalovaná nebola ani upozornená na rozdiel medzi charakterom zmluvy spotrebiteľskej a zmluvy o podnikateľskom úvere podľa Obchodného zákonníka, na čom nič nemení ani v deň uzavretia zmluvy podpísané vyhlásenie žalovanej o oboznámení sa s podmienkami úveru zo dňa 7.9.2012, lebo žalovanej v jej nepriaznivej finančnej situácii neostávalo iné, ako aj tento vopred predtlačný dokument podpísať. Z uvedeného súd usúdil, že žalovaná má v posudzovanom právnom vzťahu postavenie spotrebiteľa, i keď na tento vzťah nemožno aplikovať zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „ZoSÚ“), a to v zmysle jeho ustanovenia § 1 ods. 3 písm. c).

4. Po právnom posúdení veci podľa § 497, § 499, § 502, § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka, § 544 ods.1 a 2, § 52 ods.1 až 4, § 53 ods.1, 2, 3, 6, 9, § 565 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie dospel k záveru, že posudzovaná zmluva o úvere obsahuje všetky podstatné náležitosti vyžadované zákonom a nie je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Výšku odplaty (dohodnutý úrok 14 %, RPMN 17,27 %, priemerná hodnota RPMN 4,84 %) súd vyhodnotil ako primeranú, dojednanú v súlade s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v spojení § 1 ods. 4 a § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Dôvodil, že ak si v zmluve žalobca a žalovaná dohodli úrok vo výške 14 % ročne, takto dohodnutá výška úroku je takmer totožná s priemernou úrokovou mierou obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci september 2012, lebo podľa údajov Národnej banky Slovenska bola priemerná úroková miera obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci september 2012 pri úveroch nad 5 rokov na úrovni 13,89 % ročne. Uzavrel, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, t.j. nepreukázal, že boli dodržané podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka - upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva, a preto k zosplateniu úveru zo strany žalobcu doposiaľ platne nedošlo. Z uvedeného potom vyvodil záver, že žaloba je dôvodná iba v časti dlžnej sumy rovnajúcej sa súčtu všetkých mesačných splátok od 1/2018 (splatnej 25.1.2018) do rozhodnutia súdu 10/2018 (splatnej 25.10.2020), celkom vo výške 10.122,82 eur (34 x 297,73 eur) a vo vzťahu k splátkam splatným od 25.11.2020 bola žaloba podaná predčasne a nedôvodne vo vzťahu k nároku žalobcu na zmluvnú pokutu vo výške 3.000 eur v zmysle bodu 4.5 v spojení s bodom 4.1 a 4.3 Všeobecných obchodných podmienok.

5. Výrok o príslušenstve priznanej peňažnej pohľadávky odôvodnil súd prvej inštancie aplikáciou § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a splatnosťou jednotlivých splátok. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Dôvodil, že žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 58,89 %, žalovaná v rozsahu 41,11 %, preto má žalobca oproti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 17,78 %.

6. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobca i žalovaná.

7. Žalobca podal odvolanie proti výroku II/ rozsudku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá a proti akcesorickému výroku o trovách konania z odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, pričom súčasne svoju žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 3.000 eur vzal späť, žiadal konanie v tejto časti zastaviť a v odvolaní napadnutej časti výrok II/ rozsudku zmeniť a žalobe vyhovieť. Uviedol, že po čiastočnom späťvzati žaloby je predmetom odvolania nárok žalobcu na zaplatenie sumy 4.066,59 eur (ako rozdiel medzi žalovanou sumou a priznanou sumou) spolu s úrokom a úrokom z omeškania tak, ako ich žalobca uplatnil v podanej žalobe. Žalobca v odvolaní vyjadril nesúhlas s právnym záverom súdu, že v danom prípade sa nejedná o vzťah podnikateľský, ale ide o vzťah spotrebiteľský, a že k platnému zosplatneniu úveru nedošlo, lebo pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru nebol dodržaný postup podľa Občianskeho zákonníka. Zopakoval svoju argumentáciu, že posudzovaný úverový zmluvný vzťah je vzťahom medzi dvoma podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti z dôvodu, že žalovaná pri podpise zmluvy vystupovala ako podnikateľka s prideleným IČO, zo zmluvy nepochybne a zreteľne vyplýva prehlásenie zmluvných strán, že vzťahy zo zmluvy sa týkajú podnikateľskej činnosti zmluvných strán (bod 1.2) a že úver je poskytovaný za účelom rozvoja podnikania žalovanej (bod 1.3), ako i preto, že žalovaná pri podpise zmluvy nijakým spôsobom neprejavila vôľu neuzavrieť zmluvu ako podnikateľka a za tým účelom predložila žalovaná kópiu oprávnenia na podnikanie, ani žalovaná nijakým spôsobom neprejavila pri podpise zmluvy a ani v čase čerpania úveru svoj v priebehu súdneho konania tvrdený úmysel, že by úver chcela použiť na iný ako podnikateľský účel (rekonštrukciu domu), a tiež preto, že žalovaná písomne vyhlásila, že mala možnosť ovplyvniť obsah týchto úverových podmienok, a tak ide o podnikateľský vzťah a vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru bolo v celom rozsahu v súlade s úverovou zmluvou. Žalobca v odvolaní akcentoval, že použitie finančných prostriedkov na iný než zmluvný účel, nezakladá späťne účel zmluvy, naopak je porušením dohodnutých podmienok úveru, žalobca nemohol ovplyvniť na aký účel boli finančné prostriedky z úveru použité, a v prípade, ak žalovaná predstierala, že je podnikateľka, len aby jej bol úver poskytnutý, tak to by žiadnym spôsobom nemalo byť hodnotené v neprospech žalobcu, lebo takým konaním bol de facto od veriteľa vylákaný úver, ktorý by inak žalovanej zo strany žalobcu poskytnutý nebol. Súdu prvej inštancie žalobca vytkol, že mu nie je zrejmé, z akého dôkazu vyplýva skutkový záver súdu, že „vzhľadom na pokročilé štádium rekonštrukcie rodinného domu bola donútená zabezpečiť si živnostenské oprávnenie ako podmienku pre poskytnutie úveru od žalobcu“ a poprel, že by žalovanú nútil zabezpečiť si živnostenské oprávnenie, resp. požiadať o úver žalobcu, a aj tvrdenie žalovanej o tom, že by žalovaná oznámila žalobcovi, že úver potrebuje na rekonštrukciu domu.

8. Žalovaná podala odvolanie proti výroku I/ a IV/ rozsudku z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods.1 písm. f) a h) CSP. Navrhla rozsudok v jeho napadnutom výroku zmeniť a žalobu zamietnuť. Tvrdila, že súd prvej inštancie správne posúdil vzťah ako spotrebiteľský, nesprávne ale právne posúdil vec, keď uzavrel, že úver bol poskytnutý za primeranú odplatu, lebo hodnota 13,89 % by bola správna vo vzťahu k spotrebiteľským úverom. Podľa názoru žalovanej sa v danom prípade jedná o úver na nehnuteľnosť, pri ktorom hodnota 6,71 % je priemerom nových úverov na nehnuteľnosti so splatnosťou nad 5 rokov od septembra 2012. Odkazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26.4.2012 sp. zn. 5Cdo/26/2011 žalovaná podčiarkla, že súd mal v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka posúdiť odplatu ako neplatnú a nakoľko žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 18.400 eur a žalovaná zaplatila 18.459,26 eur, celá istina úveru je splatená. Súdu prvej inštancie žalovaná vytkla, že sa nevysporiadal s poplatkom za poskytnutie úveru vo výške 1.600 eur, ktorý je podľa názoru žalovanej možné kvalifikovať ako neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu materiálnu disproporciu, keďže požaduje od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa (§ 53 ods.4 písm. t/ Občianskeho zákonníka), a preto nie je prípustné, aby mal žalobca na túto sumu nárok. Žalovaná zotrvala na svojom tvrdení, že odplata za poskytnutý úver je v rozpore s dobrými mravmi, lebo pri 14 % úroku ročne z požičanej sumy 18.400 eur, za 11 rokov splatnosti celková suma, ktorú je potrebné splatiť činí 36.432 eur, pri 6,71 % úroku ročne z požičanej sumy 18.400 eur za 11 rokov splatnosti celková suma, ktorú je potrebné vrátiť predstavuje 26.136 eur, rozdiel je 10.296 eur. K otázke nároku na náhradu trov odvolacieho konania žalovaná namietla záver súdu, že obe strany boli úspešné rovnako, lebo ak žalobca podal odvolanie proti výroku o zaplatenie sumy 3.000 eur a žalovaná podala odvolanie proti výroku o zaplatenie sumy 11.189,41 eur, predstavuje pomer úspechu na strane žalovanej 57,72 % (78,86 % -21,14 %), preto tento výrok navrhla zmeniť na priznanie pomeru 57,72 % náhrady trov odvolacieho konania v prospech žalovanej.

9. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej zopakoval, že použitie poskytnutých finančných prostriedkov na iný, ako zmluvný účel neznamená, že by takýmto faktickým konaním dlžníka po uzavretí zmluvy bol stanovený spätný účel zmluvy, ale práve naopak, takéto faktické konanie dlžníka po uzatvorení zmluvy o úvere predstavuje len a výlučne prípadné porušenie dohodnutých podmienok úveru, kedy sa dlžník zaviazal finančné prostriedky z úveru použiť na podnikateľský účel. Poukázal pritom na bod 29 odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trnave z 31.3.2020 sp. zn. 9Co/159/2019, v zmysle ktorého „taktiež nemožno súhlasiť s námietkou, že žalovaný (veriteľ) nedokázal, že dlžník použil požičané finančné prostriedky na výkon podnikania, nakoľko charakter zmluvy vyplýva z jej obsahu, nie z faktického správania sa dlžníka po podpise zmluvy, ktoré nemá žalovaný (veriteľ) akým spôsobom ovplyvniť. Ak aj dlžník použil poskytnuté finančné prostriedky na iný účel v rozpore s obsahom zmluvy o úvere, uvedené možno vyhodnotiť ako porušenie ustanovenia zmluvy dlžníkom.“ Žalovanou uplatnené odvolacie námietky vo vzťahu k výške dohodnutého úroku za úver, ako aj poplatku za poskytnutie úveru, mal žalobca v celom rozsahu za nedôvodné. K odvolaniu žalovanej vo vzťahu k posúdeniu odplaty za poskytnutý úver žalobca poukázal na bod 39 odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa žalobca stotožnil. Podčiarkol, že úroková sadzba vo výške 13,89 % sa týka spotrebiteľských ako aj ostatných úverov, ktorými sa okrem iného rozumejú aj úvery na podnikanie. Takto stanovená úroková miera (14 %) je podľa názoru žalobcu primeraná a určite podstatným spôsobom neprevyšuje obvykle požadovanú na finančnom trhu za úvery (či už podnikateľské alebo spotrebiteľské) v obdobných prípadoch, a to ani v prípade, ak by bol úver skutočne posúdený ako úver poskytovaný spotrebiteľovi (§ 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka). Žalobca poukázal na bod 46 rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28.4.2020 sp.zn. 16Co/126/2018, citoval znenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 499 Obchodného zákonníka a zdôraznil, že kogentné ustanovenie § 499 Obchodného zákonníka zakladá veriteľovi právo na zaplatenie odplaty za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť úver, čím zákonodarcu zreteľne vymedzil ako prioritu garanciu práva veriteľa na odplatu za dojednanie záväzku poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky, čo samo o sebe vylučuje súdny prieskum takejto odplaty za poskytnutie úveru z hľadiska neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Nestotožnil sa ani s tvrdením žalovanej, že by malo ísť o úver na nehnuteľnosti a ani s argumentáciou žalovanej spochybňujúcou správnosť rozhodnutia prvoinštančného súdu o trovách odvolacieho konania, akcentujúc, že nárok na náhradu trov konania z pohľadu úspechu v spore má byť určovaný výlučne z konečného výsledku konania.

10. Replika žalovanej k odvolaniu žalobcu a jeho vyjadreniu neboli podané.

11. Žalovaná na základe výzvy Krajského súdu v Košiciach, ktorá bola žalovanej doručená dňa 24.5.2021, aby sa vyjadrila, či súhlasí so späťvzatím žaloby o zaplatenie zmluvnej pokuty, nevyjadrila nesúhlas so späťvzatím žaloby v tejto časti.

12. Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia (§ 370 ods. 1 CSP).

13. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví (§ 370 ods. 2 CSP).

14. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 ods. 3 CSP).

15. Z citovaných ustanovení vyplýva, že žalobca disponuje po začatí konania právom vziať žalobu späť a po splnení zákonných podmienok tým dosiahnuť zastavenie konania alebo jeho časti bez meritórneho rozhodnutia. Platná právna úprava umožňuje dispozíciu konaním aj po vydaní rozhodnutia súdom prvej inštancie. Oprávnenie vysporiadať sa so späťvzatím žaloby zveruje odvolaciemu súdu. Odvolací súd v prvom rade rozhodne o tom, či späťvzatie žaloby pripúšťa. Ak späťvzatie žaloby pripustí, rozhodne zároveň o zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a o zastavení konania.

16. Odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že žalobca vzal žalobu späť v časti nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 3.000 eur po vydaní rozhodnutia súdu prvej inštancie a pred nadobudnutím jeho právoplatnosti, pričom žalovaná zostala voči výzve súdu na vyjadrenie sa k tomuto dispozitívnemu úkonu žalobcu nečinná, v súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), pripustil späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty 3.000 eur, rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 13.11.2020 č.k. 5Csp/56/2018-317 vo

výroku II/ o zamietnutí žaloby v časti nároku na zmluvnú pokutu 3.000 eur zrušil a konanie v tejto časti zastavil.

17. Následne odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu a žalovanej ako podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu danom § 379, § 380 ods. 1 a 2 CSP z hľadísk odvolateľmi uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu aj žalovanej je nedôvodné.

18. Rozsudok je v jeho zostávajúcej časti vecne správny (t.j. vo vyhovujúcom výroku I/, výroku II/ o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, a to okrem časti, ktorým súd zamietol nárok žalobcu na zmluvnú pokutu vo výške 3.000 eur, a vo výroku III/ a IV/ o trovách konania a odvolacieho konania), preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

19. Po preskúmaní obsahu spisu a napadnutej časti rozsudku odvolací súd konštatuje, že žalobcom a žalovanou uplatnené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP nie sú v posudzovanom spore naplnené.

20. V prvom rade žalobca a žalovaná vo svojom odvolaní neopodstatnene uplatnili odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, ktorý je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov sporových strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo ak súd opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov z úst strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti, dôležitosti, zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 185 a nasl. CSP.

21. Prvoinštančný súd v odôvodnení preskúmvanej časti rozsudku uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávacom spore, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný spor a z ktorých vyvodil svoje skutkové a právne závery. Učinené zistenia súdu prvej inštancie majú vecné i logické zakotvenie vo vykonaných dôkazoch a prijaté skutkové a právne závery sú odôvodnené zrozumiteľne, dostatočne presvedčivo a v súlade s ustálenou súdnou praxou, pri súčasnom zohľadnení ochrany subjektívneho práva oboch sporových strán, ich rovnosti v uplatnení práv, ochrany ich oprávnenej dôvery v právo, ako i predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, pričom tak žalobcovi ako aj žalovanej súd vytvoril všetky procesné podmienky, aby v priebehu sporu uplatnili a realizovali svoje procesné práva.

22. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplývali, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192, 193, § 194 a § 205 CSP.

23. Žalobca a žalovaná podľa názoru odvolacieho súdu nedôvodne uplatnili i odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, pretože v danom prípade nemožno z obsahu spisu a dôvodov preskúmvanej časti rozsudku vyvodiť, že by sa súd prvej inštancie dopustil omylu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav a nejedná sa ani o prípad, že by súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo že by súd správne použitý právny predpis nesprávne interpretoval na daný prípad, ak sčasti vyhovel žalobe a uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 10.122,82 eur spolu s príslušenstvom, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (okrem nároku na zmluvnú pokutu) a ak priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 17,78 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (výrok

III/), a rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok IV/) z dôvodov tak, ako ich uviedol v odôvodnení preskúmaného rozsudku. Dôvody preskúmanej časti rozsudku odvolací súd vyhodnotil ako správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Žalobca a ani žalovaná vo svojom odvolaní neuviedli žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by boli spôsobilé privodiť pre nich priaznivé rozhodnutie. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o uplatnenom nároku vo vzťahu k odvolateľom.

24. Vzhľadom na uvedené odvolací súd len pre zdôraznenie správnosti preskúmanej časti rozsudku a k odvolacím námietkam žalobcu a žalovanej dodáva nasledovné:

25. Žalobcovi nemožno prisvedčiť v jeho odvolaní v tom, že na právny vzťah založený posudzovanou úverovou zmluvou zo dňa 7.9.2012 č. 1102881 mal súd výlučne aplikovať normy Obchodného zákonníka a nemal ho posúdiť ako vzťah spotrebiteľský, pokiaľ v tomto smere žalobca v odvolaní bez ďalšieho iba zopakoval, že posudzovaný úverový zmluvný vzťah je vzťahom medzi dvoma podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti, lebo žalovaná pri podpise zmluvy vystupovala ako podnikateľka s prideleným IČO, lebo zo zmluvy vyplýva prehlásenie zmluvných strán, že vzťahy zo zmluvy sa týkajú podnikateľskej činnosti zmluvných strán (bod 1.2) a úver je poskytovaný za účelom rozvoja podnikania žalovanej (bod 1.3), a žalovaná písomne vyhlásila, že mala možnosť ovplyvniť obsah úverových podmienok, pri podpise zmluvy predložila kópiu oprávnenia na podnikanie a nijakým spôsobom neprejavila pri podpise zmluvy a ani v čase čerpania úveru svoj úmysel použiť úver na iný ako podnikateľský účel (rekonštrukciu domu).

26. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa v okolnostiach posudzovanej veci správne vysporiadal s otázkou posúdenia zmluvného vzťahu, vezmúc adekvátne na zreteľ súdnu prax, ktorá je v tomto smere dlhodobo ustálená v závere, že ak súd dospeje k úsudku, že nie je úplne jasné, či bola zmluva uzavretá na osobné alebo na podnikateľské účely, dotknutá zmluvná strana - v danom prípade žalovaná, sa musí považovať za spotrebiteľa, ak vo všeobecnom kontexte zmluvy neprevažuje podnikateľský účel, a to s ohľadom na všetky okolnosti a dôkazy, ktoré mal súd k dispozícii a ktoré prvoinštančný súd náležite preskúmal a odôvodnil v bode 38 rozsudku, na ktorý odvolací súd odkazuje. V korelácii s uvedeným nemožno priznať relevanciu ani odvolacím námietkam žalobcu, že žalobca nemal ako ovplyvniť reálne použitie poskytnutých finančných prostriedkov žalovanou a v neprospech žalobcu nemôže byť hodnotené, ak žalovaná predtiera, že je podnikateľka. Aj za použitia všeobecného interpretačného ustanovenia § 54 Občianskeho zákonníka týkajúceho sa spotrebiteľských zmlúv je totiž namieste pri pochybnostiach o obsahu zmlúv výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, čím treba podľa názoru odvolacieho súdu dospieť k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku (majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. iný a teda nespotebiteľský úver majúci sa takto riadiť výlučne úpravou v zmluve a Obchodnom zákonníku), čiže veriteľa. Súd prvej inštancie postupoval správne, ak priznal v posudzovanom právnom vzťahu žalovanej postavenie spotrebiteľky. Možno dodať, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozsudku z 21. apríla 2015 sp. zn. 3MCdo 14/2014 poukázal na § 261 ods. 3 písm. d), § 387 ods. 1, § 397 ods. 1 Obchodného zákonníka, ďalej § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. O sťažnosti proti tomuto rozsudku rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky tak, že sťažnosť odmietol uznesením z 12. apríla 2016 sp. zn. III. ÚS 194/2016 ako zjavne neopodstatnenú.

27. Vecnú správnosť rozsudku nie je spôsobilá spochybniť ani odvolacia námietka žalobcu založená na tvrdení, že žalovaná mu neoznámila skutočnosť, že úver potrebuje na rekonštrukciu domu, a nie na účel uvedený v zmluve. Ako neopodstatnenú odvolací súd vyhodnotil i odvolaciu námietku žalobcu spochybňujúcu úsudok súdu prvej inštancie, že žalovaná „vzhľadom na pokročilé štádium rekonštrukcie rodinného domu bola donútená zabezpečiť si živnostenské oprávnenie ako podmienku pre poskytnutie úveru od žalobcu“. Z napadnutého rozsudku totiž plynie, že súd prvej inštancie svoj záver o tom, že žalovaná pri uzatvorení posudzovanej úverovej zmluvy, napriek živnostenskému oprávneniu, nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, náležite vyvodil z vykonaných dôkazov (výsluch žalovanej a svedka, daňové priznania) a adekvátne odôvodnil (o.i.) v

bode 38 odôvodnenia rozsudku a správne uzavrel, že účastníkmi posudzovaného úverového zmluvného vzťahu sú žalobca ako obchodník (poskytujúci úver v rámci svojho predmetu činnosti) a žalovaná ako spotrebiteľ, ktorý prijíma úver na svoju osobnú spotrebu.

28. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu tak napadnutý rozsudok spočíva na správnom právnom posúdení, keď súd chrániac práva spotrebiteľa v otázke aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka, náležite uzavrel, že žalovaná má postavenie spotrebiteľa, i keď na posudzovanú úverovú zmluvu sa nevzťahuje zákon o spotrebiteľských úveroch (v zmysle § 1 ods.3 písm. c/ ZoSÚ), a aplikujúc § 52 ods. 1, 2, 3, 4 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka správne uzavrel, že k platnému zosplatneniu úveru zatiaľ nedošlo, lebo v spore žalobca nepreukázal splnenie podmienok pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru poskytnutému žalovanej.

29. Odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné i žalovanou uplatnené odvolacie námietky vo vzťahu k výške dohodnutého úroku za úver, poplatku za poskytnutie úveru, i k posúdeniu odplaty za poskytnutý úver, majúc za správne závery súdu prvej inštancie v bode 39 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Odvolací súd na tomto mieste pripomína, že zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka). Výška uplatnenej úrokovej sadzby predstavuje konštantnú a hlavnú informáciu, o ktorej má byť spotrebiteľ informovaný a dodržiavanie ktorej by malo byť hlavným cieľom ochrany spotrebiteľa. Odvolací súd je v zhode so žalobcom v jeho vyjadrení k odvolaniu žalovanej v tom, že úroková sadzba vo výške 13,89 % sa týka spotrebiteľských ako aj ostatných úverov. Prvoinštančný súd správne uzavrel, že stanovená úroková miera 14 % je primeraná a podstatným spôsobom neprevyšuje obvykle požadovanú na finančnom trhu za úvery (či už podnikateľské alebo spotrebiteľské) v obdobných prípadoch, a to ani v prípade, ak ide o úver poskytnutý spotrebiteľovi (§ 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka), a rovnako správne vyhodnotil, že posudzovaný úver nemal byť a nie je úverom na nehnuteľnosti, na čom nemôže nič zmeniť ani tvrdenie žalovanej, že žalovaná prostriedky z úveru použila na úhradu rekonštrukcie strechy nehnuteľnosti. Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné poukázať na judikatúrou opakovane prezentovanú doktrínu, podľa ktorej nie je možné aplikáciu právnych noriem na ochranu spotrebiteľa uskutočňovať selektívne a spätne. Nie je možné dospieť k záveru, že ochrana spotrebiteľa umožňuje aplikáciu akéhokoľvek ustanovenia len s odôvodnením, že je pre spotrebiteľa výhodnejšie. Uvedený záver by vnášal do právnych vzťahov značnú neistotu a znamenal by tiež výrazný zásah do zásady rovnosti účastníkov týchto vzťahov. So zreteľom na uvedené, v časti výšky úrokovej miery nemôže byť na ťarchu veriteľovi - žalobcovi, ktorý nedokáže ovplyvniť, na čo v skutočnosti dlžník poskytnuté prostriedky použije.

30. Pokiaľ žalovaná vo svojom odvolaní namietla, že poplatok za poskytnutie úveru vo výške 1.600 eur je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka, táto jej odvolacia námietka nie je opodstatnená.

31. Právo na odplatu za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky (úver) upravuje § 499 Obchodného zákonníka, podľa ktorého za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

32. Podľa § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

33. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že zmluvná klauzula o poplatok za poskytnutie úveru vo výške 1.600 eur, predstavujúci odplatu v zmysle § 499 Obchodného zákonníka, v zmysle § 53 ods.1 druhá veta Občianskeho zákonníka nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko poplatok za poskytnutie úveru sa týka hlavného predmetu plnenia za primeranú cenu a bol vyjadrený určito, jasne a zrozumiteľne. Nemožno prisvedčiť žalovanej v jej odvolaní, že spôsobuje materiálnu disproporciu, lebo požaduje od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.

34. K odvolaniu žalovanej proti výroku IV/ o trovách odvolacieho konania súd zhodne s rozhodnutím súdu prvej inštancie konštatuje, že v odvolacom konaní sp. zn. 1Co/143/2019 boli obe strany úspešné (žalobca aj žalovaná žiadali zrušiť rozsudok v napádanej časti) a nakoľko dosiahli úspech v odvolacom konaní v rovnakom pomere (v percentuálnom vyjadrení 100 % úspech), súd prvej inštancie správne rozhodol, ak ani jednej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

35. Zo všetkých týchto dôvodov, ako aj dôvodov uvedených v rozsudku súdu prvej inštancie, sú odvolacie námietky žalobcu a žalovanej nedôvodné, nespôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozsudku z hľadiska zistených skutočností (skutkového stavu) a právneho posúdenia veci, z ktorého dôvodu odvolací súd rozsudok vo zvyšnej časti potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP, vrátane vecne správneho výroku o trovách konania (na vecnú správnosť ktorého nemala vplyv skutočnosť, že žalobca vzal žalobu späť v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty potom, ako bola žaloba v tejto časti zamietnutá), a podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo v odvolacom konaní boli žalobca i žalovaná procesne neúspešní.

36. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému

rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).